

امام باقر (ع)، کبر، عمر کمی است که سوار خود را به سوی آتش می برد. وسائل الشیعه الاسلامیه ج ۱ ص ۲۴۰-۲۴۱

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

دوشنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۰

۲۷ رمضان ۱۴۴۲ می ۲۰۲۱ | سال سی و چهارم | شماره ۹۵۲۴ | ویژه نامه ۵۲

www.qudsonline.ir

قطار تهران - مشهد

سردار گفته بود هر چه دارد از احترام به پدر و مادر دارد

۲

دبیر علمی جشنواره مطرح کرد

جشنواره رسانه ای امام رضا علیه السلام بستر ساز ترویج گفتار رضوی

۴

امر به معروف محله محور را احیا می کنیم
هاشمی کلپایگانی، قائم مقام رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر در نشست با حجت الاسلام مهدی اخوان، رئیس سازمان دارالقرآن گفت: امر به معروف و نهی از منکر در همه حیطه ها و به صورت خاص در سازمان...

گفت و گو با محمد صادق رضوانی مقدم درباره نسبت تولیدات تصویری با ماه مبارک رمضان

گمشده ما، نقشه راه فرهنگی است

صفحه ۲

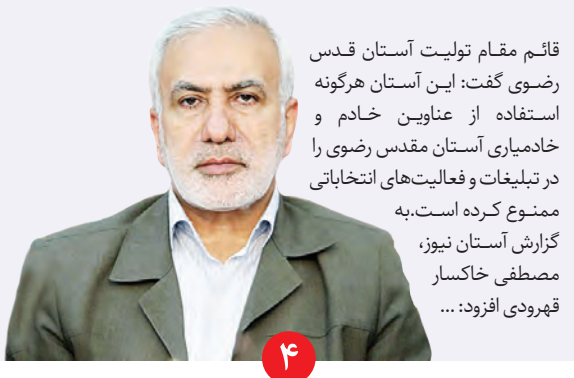

نرم افزارهای قرآنی در حوزه قرائت را بشناسید

۳

قائم مقام تولیدات آستان قدس رضوی:

استفاده از عناوین خادم و خادمیاری رضوی در انتخابات ممنوع است

قائم مقام تولیدات آستان قدس رضوی گفت: این آستان هرگونه استفاده از عناوین خادم و خادمیاری آستان مقدس رضوی را در تبلیغات و فعالیت های انتخاباتی ممنوع کرده است. به گزارش آستان نوز، مصطفی خاکسار قهرودی افزود: ...

مجازآباد

هشتگ #الاقصی مخفی شد
هرچند خیلی هایمان به سیاست های متناقض اینستاگرام در قبال حقوق بشر عادت کرده ایم اما دلیل نمی شود از اقدام های عجیب و غریب این شبکه اجتماعی شاخ درنیاریم! به تازگی و پس از بالا گرفتن درگیری ها در قدس، هشتگ #الاقصی در این شبکه اجتماعی داغ شده بود و کاربران را انتشار تصاویری از درگیری ها، از مردم مظلوم فلسطین حمایت می کردند. از روز گذشته اما اینستاگرام این هشتگ را مخفی کرد تا کاربران نتوانند به محتوای منتشر شده در قالب این هشتگ دسترسی پیدا کنند! این اقدام اینستاگرام خشم کاربران فضای مجازی و فعالان حقوق بشر را برانگیخته است.

تصویر سردار سلیمانی در بیروت
سپهبد شهید قاسم سلیمانی بابت خدمات گسترده و مجاهدت هایی که در زمان حیاتش در کشورهای مسلمان منطقه انجام داد، نام و یادش را نه تنها برای ایران و ایرانی که برای مردمانی با زبان و نژاد دیگر هم ماندگار کرد. صفحه مجازی منتسب به شهید قاسم سلیمانی هم در همین راستا تصویر جدیدی از جاده فرودگاه بیروت را منتشر کرد که در آن عکسی از سردار رشید اسلام روی بنری بزرگ کنار اتوبان دیده می شود.

همه چیز پول نیست
یکی از کاربران توئیتر با انتشار تصویری از یک خیاط خیرخواه در صفحه توئیترش نوشت: «برای نیازمندان واقعی بدون دریافت دستمزد با افتخار لباس می دویم» این نوشته ای است که آقای عقلمند این خیاط عزیز سرعینی روی شیشه مغازه خیاطی کوچکش نصب کرده تا بگوید همه چیز پول نیست و هنوز انسان های بزرگ زیادی در این سرزمین زندگی می کنند.

به اسب هم رحم نمی کرد!
صفحه اینستاگرامی میراث به نقل از مرحوم شهیدفر از بزرگان معاصر سوارکاری و چوگان نوشت: در سال ۱۳۵۲ یک اسب که جزو دو یا سه تا از اصیل ترین اسب های نژاد ایران به نام دره شوری بود به فرح پهلوی تحفه داده شد، منتهای او به دلیل ضعف در سوارکاری موفق نشد و نوکرانش این اسب را که نژادش در حال نابودی بود اخته کردند. علیاحضرت به حیوان زبون بسته رحم نمی کرد بعد می خواست حقوق زنان رو احقاق کنه!

ناشنیده هایی درباره تاریخ ساخت و کاربری حجره در دو صحن انقلاب و آزادی

میهمان حجره های پُر از نور می شوم

محمدحسین نیکبخت: در سنین خردسالی وقتی با یکی از والدینم به حرم مطهر مشرف می شدم، با دیدن معماری یکپارچه صحن عتیق یا صحن نو، به این فکر می کردم که اتاق های دور تا دور صحن به چه کار می آیند؟ آن روزها خیلی دوست داشتم وارد یکی از این اتاق ها شوم و حس و حالش را درک کنم، اما تا سال ها این امکان میسر نشد. بعدها فهمیدم به این اتاق ها، حجره می گویند؛ نامی که تا پیش از آن فکر می کردم تنها برای اتاق طلاب در مدارس علمیه کاربرد دارد. بگذریم، سال ها گذشت، وقتی موفق شدم درون حجره ها را ببینم، این مکان ها به فعالیت های خدماتی و اداری آستان قدس رضوی اختصاص داشت و گمانم این بود که از همان ابتدا، یعنی زمانی که ساخته شده اند همین کاربری را داشته اند، اما خیلی زود فهمیدم این حجره ها که برخی از آن ها ۵۰-۴۰ سال قدمت دارند، در طول تاریخ دائم کاربری عوض کرده اند و به مناسبت های گوناگون، محل فعالیت های مختلف و متنوعی شدند. امروز می خواهم برایتان از تاریخ حجره های حرم بگویم، یعنی همان اتاق هایی که دور تا دور صحن کهنه و نو ساخته شده و هر کدام، دری دارد و قفل و تشکیلاتی. بنابراین در صفحه نخست رواق امروز، مرا همراهی کنید.

نخستین حجره ها، نخستین کاربری ها
زمان ساخت نخستین حجره در حرم رضوی، احتمالاً مربوط به دوره تیموری است، یعنی زمانی که با همت امیر علیشیر نوایی، وزیر دانشمند سلطان حسین بایقرا، مقابل ایوان طلای امروزی، صحنی نسبتاً کوچک ساخته شد که یک چهارم صحن عتیق (انقلاب) امروز وسعت داشت، بعدها همین صحن بزرگتر شد و در دوره شاه عباس یکم به چهار برابر اندازه اولیه رسید و البته تعداد حجره های آن هم افزایش یافت و در دو طبقه طراحی شد. صحن نو (آزادی) اما از همان اول طراحی، ۵۵ حجره خودش را در دو طبقه داشت که با نیم نگاه معمار به طراحی صحن عتیق ساخته شده بود. درباره نخستین کاربری های این حجره ها، گزارشی های مختلفی وجود دارد، اما قدیمی ترین گزارش و سند مربوط می شود به سال ۱۰۱۴ق. که در آن به مکتبخانه صحن عتیق اشاره شده است. به احتمال زیاد این مکتبخانه در یکی از حجره های صحن عتیق مستقر بود. جالب است بدانید بعدها یکی از کاربری های حرم در صحن نو هم، برپایی مکتبخانه برای اطفال بوده است. در وقف نامه ای متعلق به دوره قاجار، به مکتبخانه اطفال

تیم در حجره های صحن عتیق و نو اشاره می شود. این گزارش ها نشان می دهد نخستین کاربرد این حجره ها برای امور فرهنگی و آموزشی بوده است. مرحوم عزیرالله عطاردی در کتاب «تاریخ آستان قدس رضوی» می نویسد: «بیشترین کاربرد حجره های حرم، دست کم در دوره قاجار، اقامت موقت زائران و مسافران در آن ها بوده است؛ موقت از آن جهت که تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، درهای حرم مطهر شب ها بسته بود و خادمان موظف بودند تمام حجره های حرم را بازدید و در آن ها را قفل کنند، اما در برخی ایام خاص که حرم به صورت شبانه روزی باز بود یا در روزنامه های دوره مشروطه شهر مشهد چاپ می شد، تعدادی از حجره ها در قالب مغازه صحافی، ساعت سازی و دیگر مشاغل به افراد مختلف اجاره داده می شد، حتی گاهی برخی کاسبان و تاجران برای ایمن ماندن اموالشان، حجره های را در حرم اجاره و آن را تبدیل به انبار می کردند. در حجره های طبقات بالا، معمولاً اهل علم یا طلاب سکونت داشتند و حتی گاه این حجره ها به زاویه ای برای زهد و عبادت تبدیل می شد، چنان که مشهور است مرحوم شیخ حسنعلی نخودکی، عارف نامدار معاصر پس از بازگشت از سفر

